

İhlâs ve siyaset

Mübalağa gibi görünebilir, ama Bediüzzaman İhlâs Risâlesi'nde de ayrıca siyasî ölçü, ders ve prensipler verir. Şöyle ki:

Bu dünyada, özellikle âhirete yönelik hizmetlerde en mühim bir esas, ihlâstır. En büyük bir kuvvet, ihlâstır. En makbul bir şefaathçi, ihlâstır. En metin/sağlam bir istinat noktası, ihlâstır. En kısa hakikat yolu, ihlâstır. En makbul manevî bir duâ, ihlâstır. Maksatlara ulaşmada en kerâmetli (harika) vesile, ihlâstır. En yüksek bir haslet, ihlâstır. En sâfi kulluk, ihlâstır.¹

Dikkat edilirse, burada ihlâsın dokuz boyutu dikkate sunulurken, dokuz psikolojik yapıda, farklı karakterde/mizaçta, kişilikteki fitratlara hitap edilir. Bunlar, “esas, kuvvet, şefaathçi, istinat noktası, hakikat, duâ, kerâmet/harika hâl, haslet, ubudiyet/kulluktur.”

“Bu dünyada” derken, siyasete bakan boyutu da nazara verilir. Şimdi ihlâs gücüyle, dünya işlerine, dolayısıyla siyasete nasıl yaklaşmamız gerektiğinin psiko-sosyal boyutlarını incelemeye çalışalım:

- En mühim bir esas: “Esas”a önem veren karakterler, mükemmeliyetçi, titiz, prensiplere bağlı, tenkitçi, detaylara dikkatlidirler. Bu motiflere vurgu yapanlar için ihlâsın en büyük faydası ve kuvveti, “esaslar, kurallar” çerçevesinde Allah rızasını kazanmayı ön plana çıkarmaktır. Yani ihlâs, kural için kuralcılığı engeller. Mükemmeliyetçiliği değil, mükemmelliği esas alır. Kuralcılığı değil, Allah rızasını esas maksat yapmak gerektiği dersini verir.

- Kuvvet: Bazı insanlar da yaradılışları gereği aksiyon merkezli olduklarından hareket ve faaliyet en büyük gıdalarıdır. Onlara göre “güç-iktidar ve kontrol” olmaksızın inandıkları değerler ve güzellikleri hayata taşımak imkânsızdır. Hayat bir mücadeledir ve bu, “güç, kontrol ve iktidarı” elinde tutanlarla tutmak isteyenler arasında geçmektedir.

İşte bu anlayış, siyasetle hizmeti esas alır. Ne var ki; “iktidar, güç ve kontrol” bir araç olmaktan çıkıp gaye/amaç olur. Bu anlayış da gide gide istibdada, haksızlığa, zulme dayanabilir.

“Güç, iktidar ve kontrol”e öncelik tanıyıp buna karşı iştah duyanlara karşı ihlâs en büyük bir ilaç ve denge unsurudur. Çünkü “en büyük kuvvet, en büyük bir haslet, vasıf ve fazilet” ihlâstır. Yani, hakiki güç, iktidar ve kontrol ihlâs olunca, artık iktidar mücadelesi ve siyasete harcanacak olan enerji ve imkânlar ona yönelecektir.

Başta, şaheser örnek Asr-ı Saadet olmak üzere İslâm tarihi boyunca birinci planda “güç, iktidar ve kontrol”ün değil, yalnızca ihlâsın önemli olduğu fiilen de görülür. Cehalet ve karanlık çağlarından mutluluk devrine geçişte yalnızca, Yüce Yaraticı'nın emirlerini ihlâsla yerine getirmek ve iman esaslarına yapışmak vardır. Peygamberimiz (asm) yalnız başınadır. Herhangi bir hanedana mensup değildir. Yetimdir, yalnız başınadır. Askeri, hazinesi, iktidarı yoktur. Hatta teklif edilen “reisliği/iktidarı, malı mülkü” reddetmiştir.

Mücedditler halkası, müçtehitler kervanı da aynı metodu izlemişlerdir. Asla “güç, iktidar ve kontrol” endeksli hizmet yürütmemişlerdir. Bilakis reddetmiş, ellerinin tersiyle itmişlerdir. İmam-ı A’zam’ın kadılığı, Bediüzzaman’ın genel vaizliği, milletvekilliğini, milyarlarca lira maaşı ve köşkü reddetmesi gibi... Hatta Bediüzzaman, iktidarın bir aracı olan siyaseti, “İslâmiyet’in yüzde biri siyasete bakar! Siyasetten ve şeytandan Allah’a sığınırım!” diyerek en geri plana itmiştir.

“Hem madem dünyevî dostlar ve rütbelere kabir kapısına kadardır, elbette en bahtiyar odur ki, dünya için ahireti unutmasın, ahiretini dünyaya feda etmesin, hayat-ı ebediyesini hayat-ı dünyevîye için bozmasın, malayânî şeylerle ömrünü telef etmesin, kendini misafir telakki edip misafirhane sahibinin emirlerine göre hareket etsin, selâmetle kabir kapısını açıp saadet-i ebediyeye girsin...”²

Bu nefis yorumda yer alan “dünya için ahiret” yerine, “siyaset için Kur’ân’ı” veya “siyaset için ahireti feda etmesin” kelimelerini koyabiliriz.

Dipnotlar:

1- Lem’alar, s. 163.;

2- Şuâlar, s. 406.

Yeni Asya